

Staro, toda lepše

O prenovi stare Ljubljane oziroma mestnega jedra nekdanje Emone so končno spregovorili tudi prebivalci krajevne skupnosti Stara Ljubljana. Njihova krajevna konferenca SZDL je pripravila sekcijo na temo prenoje, na kateri so sodelovali tudi predstavniki komunalne in stanovanjske skupnosti, spomeniškega varstva, urbanisti in sociologi.

Precej časa smo potrebovali, da smo resno začeli razmišljati o prenovi jedra Ljubljane, končno pa se je začelo premikati z obnovo nekaterih stavb na Gornjem in Starem trgu. V stari Ljubljani se srečujemo tudi s po več sto let starimi hišami, temu primerne pa so tudi stanovanja. Tudi teh je iz leta v leto vse manj, kar kaže analiza, ki je bila opravljena na področju med Trančo, Cankarjevim nabrežjem, Tromostovjem, Stritarjevo ulico in Mestnim trgom. V pritličju teh stavb so v glavnem trgovski in gostinski lokali, še največ pa je skladišč. Prva nadstropja so namenjena poslovnim prostorom, ki so v glavnem nastali iz nekdanjih stanovanj. V višjih nadstropjih se že pojavljajo neizkoriščena podstrešja, za katera bo potrebno izdelati analizo namembnosti, predvsem pa preveriti možnost ureditve stanovanjskih enot. Hkrati s tem se odpirajo številna vprašanja sanitarno tehnične ureditve, prometne dostopnosti, ogrevanja in podobnega.

Pri prenovi starega mestnega jedra naletimo še na druge težave, o katerih so spregovorili tudi na sekciji. Na tem področju živi okoli 300 krajanov,

zanimiva pa je starostna struktura, ki je nad povprečjem Ljubljane. Poleg tega se je v ta del mesta naselilo veliko mladih družin, primanjkuje pa prostih mest v vzgojno varstvenih zavodih, otroška igrišča so oddaljena, prav tako pa je malo zelenih površin. Že pri prenovi nekaterih stavb so se srečali z zanimivim problemom, ki pa je konec koncev tudi razumljiv. Samoupravna stanovanjska skupnost namenja del novih stanovanj za začasno ali stalno preselitev stanovalcev, predvsem pri starejših pa naletijo na težave. Človek, ki je leta in leta živel v nekem okolju, se težko odloči za nenadno spremembo.

Med glavne namene prenoje starega mestnega jedra sodi tudi odprava stanovanj šeste in sedme kategorije, saj veliko ljudi še vedno živi v slabih podstrešnih stanovanjih ali celo v kletih. Stavbe naj bi zato obnavljali, da bi izboljšali življenjske pogoje.

Tudi letos se bo nadaljevala obnova najbolj kritičnih stavb, tako da bodo prišle na vrsto hiše na Mestnem trgu 17, Starem trgu 15 in 17, Ciril Metodovem trgu 11 in 13 ter

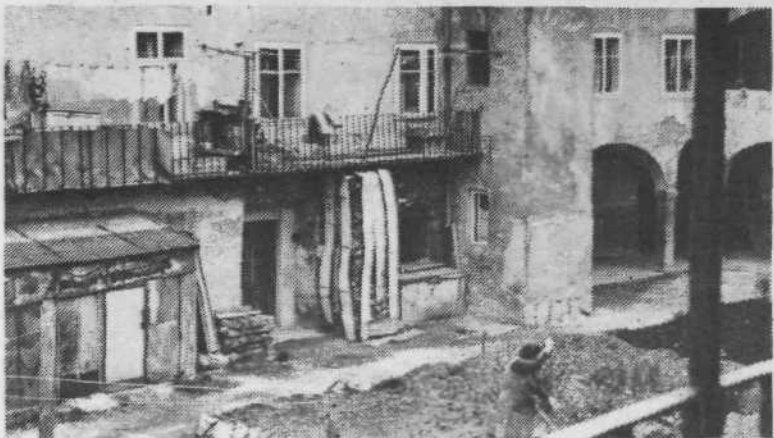
20 in 21. V ta namen bodo pripravili ustrezno dokumentacijo, s širšo prenovo pa naj bi začeli v prihodnjem letu.

Taka akcija seveda zahteva velika denarna sredstva, čeprav bo zbiranje odslej nekoliko lažje, saj bomo prispevali 0,21 odstotka od bruto osebnih dohodkov za prenovu stanovanj, ta sredstva pa se bodo solidarnostno zbirala, to pa bo hkrati tudi prispevek vseh petih ljubljanskih občin. Tudi drugod, ne le v občini Center, se pripravljajo na obnovo starejših predelov, kot so Zelena jama, Šiška in še kje.

Na sekciji o prenovi stare Ljubljane se spregovorili tudi o namenu lokalov, saj se tudi gostinci, tako družbeni kot zasebni, odločajo za najem določenih prostorov. Krajanje so se pritožili nad hrupom v nekaterih lokalih, ki so odprti pozno v noč, saj gostje večkrat motijo ljudi pri njihovem počitku z razbijanjem kozarcev, glasnim govorjenjem in še čim. Ta predel mesta naj bi se tudi turistično in kulturno predstavil prebivalcem mesta in turistom, ki prihajajo. Pri načrtovanju gostinskih in drugih lokalov bo potrebno upoštevati želje krajanov, ki lahko tudi aktivno sodelujejo s koordinacijskim odborom za prenovu mestnega jedra, saj lahko sleherni občan posreduje svoja stališča in mnenja.

Krajanje Stare Ljubljane so se tako tudi aktivno vključili v napore za prenovu starih hiš ob desnem bregu Ljubljane. Potrebno bo še veliko naporov, da bomo ta predel oziroma kar središče nekdanje Emone uredili tako, da bo v ponos vsakega Ljubljancana. Prav zato bi morala biti ta akcija širšega družbenega, mestnega pomena in ne le posamezne občine. V Ljubljani želimo razvijati turizem, prizadevamo si razširiti turistično ponudbo, pozabljamo pa na možnosti, ki nam jih ponujajo stare, vendar zanimive in tako različne hiše.

PRIMOŽ HIENG

Dvorana krajevne skupnosti je bila za vse, ki so se želeli udeležiti zanimive sekcije o prenovi, skoraj pretesna. FOTO: JURA JUNTES

SPODBUDNI NAČRTI V STARI LJUBLJANI

Ribji trg bo živ

Ljubljanci smo skoraj pozabili na Ribji trg in Ribjo ulico. V starih zgodovinskih virih pa bi lahko našli vrsto zanimivih podatkov o življenju v tem predelu starega mestnega središča. Šele z otvoritvijo gostinskega lokala Zlata ribica smo odkrili, da sam Ribji trg ponuja zanimivo podobo.

Pripravljen je program ureditve Ribjega trga, ki ga je izdelal Odbor za prenovu stare Ljubljane, ki deluje pri izvršnem svetu občinske konference. V kratkem bo Ribji trg že pokazal drugačno, privlačnejšo podobo. Potrebno bo urediti tlak, postavili pa bodo Neptunov vodnjak, ki je vrsto leto sameval na dvorišču Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Trenutno obnavljajo pročelje hiše, v kateri je lokal Zlata ribica. Obnovi pa bodo tudi pročelje nekdanje Trubarjeve hiše; vanjo bodo vgradili spominsko ploščo, ki bo Ljubljancane in druge opozarjala na prvega moža slovenske književnosti. Toliko so torej pripravili za letos. Gostinski delavci pa zagotavljajo, da se bodo potrudili in stregli tudi na vrtu pred Zlato ribico. Kaj kmalu bodo postavili tja mize in stole.

V prihodnje bodo spremenili še namembnost lokalov na Ribjem trgu, kar bo hkrati tudi ena najzahtevnejših nalog, saj bodo morali izprazniti skladišča in prostore primerne urediti. Predvsem jih bo treba urediti tako, da bodo poživili trg.

Mnogi bodo presenečeni, ko bodo izvedeli, da se Ribji trg ponaša z izvrstno akusti-

ko, kjer naj bi že v letošnji turistični sezoni pripravili vrsto nastopov vokalnih in drugih skupin, saj bo ljubljanska turistična zveza pripravila obširen program prireditev za poživitev stare Ljubljane in drugih predelov mesta.

Ureditev Ribjega trga pogojujejo tudi nekatere spremembe v cestnem prometu. Režim dostave blaga bo nekoliko strožji, podobno kot v Čopovi ulici.

Za konec pa še kratek komentar. Upajmo, da se bodo tudi ideje o preselitvi ribarnice na Ribji trg kmalu uresničile, saj tudi oskrbovalci Ljubljane obljublajo več svežih morskih in sladkovodnih rib. Poleg tega pa pričakujemo tudi nekoliko pestrejšo ponudbo v Zlati ribici, saj smo upravičeno pričakovali specializiran lokal s posebnostmi morske kuhinje. Te dobrote se žal premalokrat znajdejo na naših vsakdanjih jedilnikih, Zlata ribica pa nam od rib ponuja le postvri in krape. Letos pričakujemo rekorden obisk tujih turistov, ki bodo pričakovali od takega lokala pestro in kvalitetno ponudbo vseh vrst morskih in sladkovodnih specialitet.

P. H.

NAČRTI ZA NOVI MOST ČEZ LJUBLJANICO

Plečnikova dediščina

Mestni komunalci in energetiki so se znašli pred zamotanim problemom: potrebno je speljati toplovodno omrežje iz Trga OF v južni del mesta, pri tem pa je ovira Ljubljana. Sedanje konstrukcije mostov ne dopuščajo adaptacijskih posegov (cevi imajo premer kar 80 cm) in tako so se načrtovalci znašli pred alternativo: predor pod Ljubljano ali nov most.

Nobena od variant ni poceni. Predor bi stal kar 25 milijonov, most pa 10. Pač pa so se ob tem domislili nekdanjega projekta našega slavnega arhitekta Jožeta Plečnika, ki je med obema tržnicama skoraj na sredi med Tromostovjem in Zmajskim mostom nekoč že projektiral most. Zato je izvršni svet skupščine občine Ljubljana Center skupaj s koordinacijskim odborom za zgraditev Petkovškovega nabrežja razpisal natečaj, na katerega je poslalo svoje rešitve kar 14 avtorjev.

Avtorji so morali pri izdelavi idejnih rešitev upoštevati predvsem to, da naj bi zasnova nabrežja kar najbolj zblížala mestni javni prostor tako v fizičnem kot mentalnem in programskem smislu. Petkovškovo nabrežje naj bo oblikovano kot trg s stranskimi preboji Prečne in Moša Pijadejeve ulice k reki. Trubarjeva naj bo kar najbolj ohranjena, pro-

spekt Moša Pijadeja naj se oblikuje kot trg z robno zidavo. Vodnikov trg naj se ohrani kot tržnica na prostem ter dopolni s postavitvijo večnamenskega objekta, naslonjenega na Mahrovo hišo.

Seveda vsi predlogi niso vsebovali vseh zahtevanih pogojev. Podeljena je bila prva nagrada delu pod šifro 11011, katerega avtorja sta arhitekta Vesna in Matej Vozlič, druga nagrada delu pod šifro A CANT avtorjev Damjane in Petra Kerševana, tretja nagrada ni bila podeljena, nekaj del je bilo odkupljenih.

Dela so trenutno razstavljeni v avli skupščine občine Ljubljane Center in občani si jih lahko ogledajo ter dajo nanje tudi morebitne pripombe. Projektant za zdaj še ni znan, moral pa bo biti tak, da bo sposoben izpeljati Plečnikove načrte ob današnji tehnologiji.

Če bomo delali po Plečnikovi za-

puščini, bo stal pokriti most 45 milijonov dinarjev. Do konca leta bodo naredili lokacijska in investicijsko tehnična dokumentacija ter preiskava tal. Leta 1982 bo zgrajena mostna konstrukcija do plošče, naslednje leto pa bo zgrajena tudi streha in urejena okolica z dostopi. Sredstva bosta zagotovila komunalna skupnost občine Ljubljana Center (cca 2/3) in Komunalna energetika (1/3), morda pa bodo prispevali tudi Živilski trgi. Občina bo prispevala iz sredstev, ki se

zberejo iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča, Komunalna energetika pa iz sredstev, ki so namenjena za toplovod.

Sanacija Petkovškovega nabrežja že teče; občinski organi že dobivajo prošnje za ureditev javnih lokalov. Stavbe zdaj evidentirajo in vrednotijo po prioriteten vrstnem redu tako spomeniško kot statično.

VITO KOMAC

